

Kyrkbladet

3/2017

en hälsning från din församling

Luther och musiken

Svenska kyrkan
ÖSMO-TORÖ FÖRSAMLING

- 2 Kyrkoherden har ordet
- 3 Kalender
– vad är på gång?
- 4 Luther och musiken
- 5 Luther och musiken
- 6 På gång
- 7 På gång (forts.)
- 8 Kontakta oss
Våra kyrkoskatter

Kyrkbladet

utges av Ösmo-Torö församling.

Ansvarig utgivare:

Peter Mourath
Kyrkbladet utkommer 4 ggr/år.

Adress:

Pastorsexp. Kyrkvägen 31
148 31 Ösmo.

Redaktör/layout:

Katarina Rudérus
katarina.ruderus@svenskakyrkan.se
08-520 382 81

Tryck:

Mix Grafiska, Nynäshamn
Upplaga 3500

Hemsida: www.osmоторo.se

Kyrkoherden har ordet

När sommaren kommer kan väl ingen vara ledsen! Solen, värmen, livet som bryter fram överallt. Fåglarnas symfoniorkester, semester och sommarlov. Nu skall ju livet njutas några intensiva sommarveckor!

Men varför infinner sig inte den riktiga sommarglädjen? Hur kommer det sig att jag blir oförklarligt rastlös just när jag har nått den där ledigheten jag har längtat efter? Varför känns det svårare att nå fram till mina närmaste just nu när vi äntligen har tid tillsammans? Varför blir drömmarna om att det "skall bli bättre sedan" så sällan sann-drömmar?

Ibland, när jag avstår från att tända lamporna och låter gryning och skymning komma i sin egen takt, blir jag medveten om mitt eget behov av långsamhet. Tänk att få leva i en "långsamhetens kultur" som låter mig få uppleva glädjen och vemodet i den stund som är, istället för att tvinga mig att skjuta allting framför mig till ett "sedan" när jag har tid.

Hur skall alla mina förhoppningar få plats ett par korta sommarveckor? Hur skall jag undvika att det jag längtar till förvandlas till sådant jag "måste hinna med"?

I en omtyckt psaltarpsalm finns måhända nycklar till ett annat förhållningssätt till livet:

Gud, du såg mig innan jag föddes,
i din bok var de redan skrivna,
de dagar som hade formats
innan någon av dem hade grytt.
Dina tankar, o Gud, är för höga för mig,
väldig är deras mångfald.
Vill jag räkna dem är de flera än sand-
kornen, när jag till slutet är jag ännu hos dig.

(Ps 139:16-18)

Peter Mourath, kyrkoherde

Kalender

Sön 20/8 10 sön efter trefaldighet

11 Gudstjänst på Landsort, Persson
Se annons s. 5.

Sön 27/8 11 sön efter tref
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
12–17 Afternoon tea, se s. 5.

Ons 30/8
17 Stickkontakt, Sockenstugan

SEPTEMBER

Sön 3/9 12 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny
12–15 Höstmarknad, församlingshemmet
14 Andakt på Tallåsen

Tis 5/9
13 Träff för daglediga, Snarberga

Ons 6/9
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan

Sön 10/9 13 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Tis 12/9
9.15 Orgelmusik i Ösmo kyrka, fika i församlingshemmet

Ons 13/9
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan
17 Stickkontakt, Sockenstugan

Tors 14/9
11.30 Torsdagslunch, församlingshemmet

Sön 17/9 14 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny
16–20 ”Musikmacka” vid Moasalen, Ösmo centrum, med anledning av kyrkovalet
16–20 ”Musikmacka” i Torö kyrka, med anledning av kyrkovalet

Ons 20/9
10 Musikleik i Ösmo kyrka, korvgrillning

Lör 23/9
17 ”Vart är vi på väg?”, församlingshemmet.

Sön 24/9 15 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Ons 27/9
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan
17 Stickkontakt, Sockenstugan

OKTOBER

Sön 1/10 Den helige Mikael's dag
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Tis 3/10
13 Träff för daglediga i Snarberga, Torö

Ons 4/10
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan

Sön 8/10 Tacksägelsedagen
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny
12–15 Kakkalas i Sockenstugan, se s. 7.
14 Andakt på Tallåsen

Tis 10/10
9.15 Orgelmusik i Ösmo kyrka, fika i församlingshemmet

Ons 11/10
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan
17 Stickkontakt, Sockenstugan

Tors 12/10
11.30 Torsdagslunch i församlingshemmet

Sön 15/10 18 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
15 Söndagsmässa i Torö kyrka, Mourath

Ons 18/10
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan

Lör 21/10
17–21 ”Så ska det låta”, se s. 7.

Sön 22/10 19 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Sön 29/10 20 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Tis 31/10
13 Träff för daglediga i Snarberga, Torö

Ons 1/11
17 Stickkontakt, Sockenstugan

NOVEMBER

Lör 4/11 Alla helgons dag
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
16 ”Lux aeterna”, Ösmo kyrka

Sön 5/11 Sön efter alla helgons dag
11 Högmässa med ljusständning i Torö kyrka, Kyrkokören, Mourath
16 Minnesgudstjänst i Ösmo kyrka, Kyrkokören, Mourath
Se även annons s. 7.

Tis 7/11
9.15 Orgelmusik i Ösmo kyrka, fika i församlingshemmet

Ons 8/11
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan

Tors 9/11
11.30 Torsdagslunch i församlingshemmet

Sön 12/11 22 sön efter trefaldighet
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Ons 15/11
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan
17 Stickkontakt, Sockenstugan

Lör 18/11
16–20 ”Internationell matkväll”, se s. 7.

Sön 19/11 Sön före domssön
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Ons 22/11
9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan

Sön 26/11 Domssöndagen
11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
14 Andakt på Tallåsen

Med reservation för eventuella ändringar. Se annonsering i NP och på vår hemsida: www.osmоторo.se.
Du kan också följa oss på facebook.

Luther och musiken

Vägen från den Gregorianska sångens enkelhet och funktionalitet, en gudstjänstmusik som verkligen var i tjänst för Gud, till motreformationens kyrkomöte i Trident 1545-1563 då man under bitisk polemik ville förbjuda all flerstämmig körmusik, var lång. Vad var det som hände?

Notskrift

Med notskriften kom flerstämmigheten. Körgenrer som organum med parallella stämmor och motett med självständiga imiterande stämmor introducerade en mer och mer sofistikerad flerstämmighet som i slutet av 1200-talet kom att tillämpas även i mässan. Kritiken från kyrkans män mot musiken som fördunklar ordet blev alltmer högljudd. Om vi tänker på de nederländska mästarna med 16-stämmiga dubbelkörer, olika tekniska bravurer som spegelkanon eller Okeghems 36-stämmiga motett, kan vi lite grann förstå prästernas oro. Med påpekandet att musiken

var så komplicerad att orden inte hördes formulerades klart den fråga som genljudit fram till i dag: Har konstmusiken en plats inom kyrkomusiken?

Den musikaliske Luther

Luther var en mångsidig och fullkomlig musiker. Han spelade luta och flöjt, hade en bra tenor-röst och var väl förtrogen både med den Gregorianska sången och med samtidens polyfona stil. Hans 4-stämmiga motett "Non moriar sed vivam" är ett bevis på detta. I sitt reformatoriska arbete utarbetade han två olika planer för mässans gestaltning, den konservativa "Formula missae" och den radikalare "Deutsche Messe" där han ville återskapa en folklig gudstjänst på det egna språket.

Luthers psalmer

Luther förespråkade enkla, visarta- de och lättillgängliga psalmer som skulle sjungas överallt: i hemmet, vid plogen, i kyrkan. Han upp- muntrade andra att skriva nya, kyrkliga visor. Hans förebild var

biskop Ambrosius, "psalmsångens fader", från 300-talet i Milano. Han betraktade musiken i sig själv som antingen uppbygglig eller skadlig, en syn som berör musikens mora- liska värde som ytterst går tillbaka på den antika etosläran, men det viktiga är att musik hos Luther inte bara innefattar kyrkans heliga tonkonst utan även den profana musik som medeltidens lärda alltid föraktat. Luther visar i sina psalmer en ovanlig talang både poetiskt och musikaliskt. Hans vän och psalmboksutgivare Johann Walther berömde hans förmåga att sätta noterna så att melodin stämde överens med textens betoningar.

"Näst efter Guds Ord förtjänar musiken att prisas".

Martin Luther

Luthers betydelse för framtiden

Avslutningsvis vill jag framhäva Luther, debattören, som med sin tydliga musikteologi lade grunden för framtiden. Han hade en liknande roll som den Palestrina hade i den katolska världen. Enligt traditionen var det Palestrinas auktoritet och konst som räddade kyrkomusiken på Tridentiska kyrkomötet (1545–1563). Luther motiverade sin inställning med att den av Gud skapade och genom Kristus återupprättade världen inte kan finnas till utan musik. Precis

som gudsordet skapade ordning ur kaos så är musik den gåva Gud givit människan för att ordna ljuden så att kaotiskt buller kan formas till väljud.

Barna Both, *kantor*

Johannes Okeghem

Nederländsk tonsättare, född ca 1420, död 1497. Han skrev främst mässor och motetter, och skapade ett nytt klangideal. Lyssningstips: "Deo gratias" 36 voices canon.

Palestrina

(eg. Giovanni Pierluigi da Palestrina) Italiensk tonsättare född 1525, död 1594. Skrev i huvudsak sakrala verk. Lyssningstips: Kyrie ur Missa brevis.

Lutherpsalmer

I vår psalmbok finns ett antal psalmer av Luther, t.ex:

50, 51, 112 (text)

106, 477 (musik)

32, 237, 345 (text och musik)

Gudstjänst på Landsort

Sön 20/8

kl. 11 Gudstjänst i kapellet
Harald Persson

Buss går från:

Ösmo centrum 9.00,

Ösmo kyrka 9.05, via Torö kyrka till Ankarudden där båt avgår 10.05.

Båt tillbaka kl. 13.30.

Frågor?

Kontakta Johan Demarkesse.

Vad tror du att du tror på?

Någon gång mitt i livet brukar de andliga frågorna komma ikapp en. Men vem skall man då prata med? Folk kan ju tro att man har blivit religiös, fast man bara har börjat undra litet!
Nu har du chans att få samtala om tro och livsfrågor i en avspänd och öppen atmosfär!

Anmäl dig till KATEKUMENATET i Ösmo-Torö församling!
Vi startar i september.

Mer information får du genom att ringa kyrkoherde Peter Mourath på tel 08-520 389 24

Afternoon tea

Sön 27/8 12-17 i Sockenstugan
Alla intäkter går till vårt internationella arbete i Rumänien.

Höstmarknad

Resultatet av Syföreningens flitiga fingrar! Försäljning av trädgårdens skörd, hembakat, handarbeten, m.m.
Kaffeservering.

Sön 3/9 kl. 12-15

i församlingshemmet, Ösmo.

Arr: Kyrkliga syföreningen

Musiklek i barnens kyrka

Ons 20/9 kl. 10, Ösmo kyrka

Sjung, se och smaka – en upplevelse för alla sinnen för barn med vuxen.

Efteråt grillar vi korv (pris 10 kr)

Lör 23/9

17-20 i församlingshemmet

Vart är vi på väg?

Vi gör vår egen, bibliska version av "På spåret".

Intäkterna går till vår Rumänieninsamling.

Söndag 24/9

Beslut finns på att församlingen ska välja ytterligare ett insamlingsprojekt för det internationella arbetet.

Vid kyrkkaffet sön 24/9 kommer vi att presentera tre alternativ, och tanken är att Du får vara med och bestämma vilket det blir. De tre är:

P190 Tanzania:

Stöd varje flickas rätt till sin egen kropp

P89 Tanzania:

Låt en ko förändra någons liv

P129 Zimbabwe:

Hälsovård för de mest utsatta

Du kan läsa mer här:

www.svenskakyrkan.se/projektkartan

HÖSTEN 2017 DET HÄR FINNS FÖR DIG!

Nu startar höstterminens alla verksamheter! Vi hoppas att du hittar något som intresserar dig – välkommen till oss!

Gudstjänst

Varje söndag firar vi högmässa i Ösmo kyrka kl. 11. På Torö firar vi gudstjänst lite mer sällan, och ibland i andra former. Se vår hemsida för aktuell info!

Internationella gruppen

Några eldsjälur som träffas ett par gånger per termin och planerar och genomför aktiviteter för att samla in pengar till hjälpbehövande barn och unga i Rumänien. Vill du hjälpa oss? Kontakta Johan Demarkesse.

Just as you are

Torsdagar kl. 18–21 i Sockenstugan. För ungdomar 14 år och uppåt. För info kontakta Allan Willny eller Nina Åkerlind. Start 31/8.

Katekumenatet

En samtalsgrupp för vuxna. I katekumenatet låter vi vår egen erfarenhet möta andras med den kristna berättelsen som bakgrund och inspiration. Kursen startar i september. Mer info får du av Peter Mourath.

Kyrkstunden

På onsdagar kl. 9.30–11.30 för barn 0–5 år med förälder/vuxen. Sångstund, lek och fika. Start 6/9. Mer info får du av Ami Ullman eller Nina Åkerlind.

Körer

Diskantkören för barn från årskurs 2. Torsdagar kl. 16.30–17.15 Mer info får du av Katarina Rudéus eller Unni Eriksdotter.

Kyrkokören – körsång för alla mellan 15 och 100 år! Torsdagar kl. 19 i församlingshemmet. För info kontakta Unni Eriksdotter.

Musikprojekt

Har du inte tid att sjunga regelbundet? Ibland finns det möjlighet att delta i kortare projektkörer! Spelar du något instrument och skulle vilja spela vid något tillfälle? Anmäl intresse till någon av musikerna!

Lutheråret 2017

”Luthers lilla låda” – ett mobilt Lutherbibliotek där du kan låna hem en bok om/av Luther.

Bokbordet i Ösmo kyrka har flera Lutherböcker till försäljning.

Orgelmusik

En tisdag i månaden kl. 09.15 – 09.45 i Ösmo kyrka. Fika i församlingshemmet. Start 12/9.

Retreat

En helg i oktober har du möjlighet att åka med på en retreat som församlingen ordnar. För mer info kontakta Peter Mourath.

Stickkontakt

Varannan onsdag träffas vi i Sockenstugan och stickar och virkar – alla åldrar är välkomna! Ledare: Johan Demarkesse. Start: 31/8 kl. 17.

Syföreningen

Träffas i församlingshemmet en måndag i månaden kl. 13.00. För info kontakta Anita Lundin tel: 520 380 50.

Torsdagsgruppen

Torsdagar kl 13.30–16.30 för barn 8–12 år. Pyssel, lek, samtal och mellanmål. Mer info får du av Nina Åkerlind.

Torsdagslunch

En torsdag i månaden. Kl. 11.30 musik/föredrag/allsång. Kl. 12.00 Lunch, kaffe och kaka. Vi avslutar kl. 13. Kostnad för lunchen: 40 kr. Start 14/9 i församlingshemmet, Ösmo.

Träff för daglediga

En tisdag i månaden kl. 13.00–15.00 i Snarberga, Torö. Start: 5/9.

Ukulelegruppen

Vi är några stycken som träffas sporadiskt och medverkar i olika sammanhang lite då och då. Anmäl intresse till Ami eller Katarina.

Läs mer på vår hemsida: www.osmotoro.se eller följ oss på facebook!

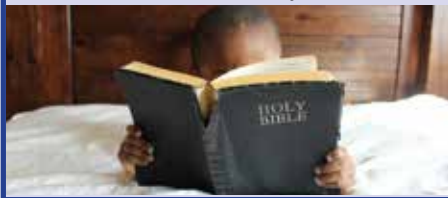

Vad skrev Johannes egentligen?

Med start den 18/10 och de tre följande onsdagkvällarna studerar vi aposteln Johannes tre brev i Nya testamentet. Det är ett längre på fem kapitel och ett par korta brevlappar på knappa sidan det handlar om.

Vi startar kl 19 i Sockenstugan och det hela är att betrakta som en studiecirkel – därför är jag som leder cirkeln glad för en aning om hur många som vill vara med. Anmäl gärna till expeditionen senast en vecka innan vi startar. Välkomna!

Allan Willny

Kakkalas

Sön 8/10 12-15, Sockenstugan

Alla intäkter går till vårt internationella arbete i Rumänien.

B&B -kören

Under 2018 planerar vi en studiecirkel kring Björn- och Benny texter, och en projektkör som ska framföra valda sånger av dessa båda vid en musikgudstjänst/konsert under hösten 2018.

Mer info kommer!

Kyrkoval

17SEP2017

Vad väljer jag till?

I kyrkovalet väljer du de personer som ska få styra kyrkan de kommande fyra åren. Direkta val sker till kyrkofullmäktige i församlingen, till stiftsfullmäktige i stiftet och till kyrkomötet på den nationella nivån.

Vem får rösta?

Alla som är medlemmar i Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen. Du måste också finnas upptagen i röstlängden som hämtas ur Kyrkobokföringen 30 dagar innan valdagen.

Vad röstar jag på?

De grupper som deltar i kyrkovalet kallas för nomineringsgrupper. På kyrkovalets webbplats www.svenskakyrkan.se/kyrkoval kommer du före valdagen att kunna se vilka grupperna och kandidaterna är. De nomineringsgrupper som är aktuella i vår församling kommer att skicka ut information ett par veckor innan valet.

När kommer röstkortet?

De röstberättigade får sitt röstkort omkring den 30 augusti 2017. På röstkortet finns uppgifter om vilken vallokal du ska rösta i.

Hur gör jag för att rösta?

Ta med dig röstkort och legitimation till vallokalen på valdagen. Det går också bra att förstidsrösta. Alla öppettider står här till höger. Det är också möjligt att förtidsrösta genom brevröstning.

Är det möjligt att personrösta?

Ja, på valsekeln kan du markera upp till tre personer som du helst vill se valda.

När presenteras valresultatet?

När vallokalerna stänger görs direkt en preliminär röstsammanräkning. Vartefter de preliminära resultaten blir klara presenteras de på www.svenskakyrkan.se/kyrkoval. Ansvaret för den slutliga rösträkningen har stiftet.

ÖPPETTIDER

Ösmo, Moasalen

Sön 17/9 9–11 och 16–20

Ösmo, Pastorsexpeditionen

Mån 4/9 – lör 9/9

alla dagar 10–13

Tors 7/9 även 17–20

Mån 11/9 – lör 16/9

alla dagar 10–13

tis 12/9 även 17–20

Sön 17/9 16–18

Torö, Snarberga

Sön 17/9 9–11 och 16–20

I samband med valet

Sön 17/9

Vi bjuder på en "Musikmacka" i Torö kyrka. Möjlighet att lyssna på musik och fika. Öppet 16–20.

Sön 17/9

Vi bjuder på en "Musikmacka" vid Moasalen, 16–20.

Allhelgonahelgen

Fre 3/11

Kaffevagn vid Ösmo kyrka 15-18

Lör 4/11 *Alla helgons dag*

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Kaffevagn vid Ösmo kyrka 12-16

Kaffevagn vid Torö kyrka 12-18

16 "Lux aeterna", Ösmo kyrka,
projektör och musiker

Sön 5/11 *Sön efter alla helgons dag*

11 Högmässa med ljusständning i Torö kyrka, Kyrkokören, Mourath

16 Minnesgudstjänst i Ösmo kyrka,
Kyrkokören, Mourath

"Så ska det låta"

Lör 21/10 17-21, Sockenstugan

Musikalisk frågesport och tävlingar!

Arr: Kyrkans ungdom och Internationella gruppen.

Alla intäkter går till vårt internationella arbete i Rumänien.

Internationell matkväll

lör 18/11

16-20 i församlingshemmet
Knytkalas med mat från världens alla hörn. Kontakta Johan Demarkesse om du vill bidra med en maträtt!

Kontakta oss

Pastorsexpeditionen

Kyrkvägen 31
148 31 Ösmo
Besöks- och telefontid:
tis, ons 10-12, tors 13-15

Du kan prova att ringa även andra tider – vi svarar om vi är på plats!

Tel: 08-520 300 11
Fax: 08-520 389 05
osmo.pastorat@svenskakyrkan.se

Lokalbokning 08-520 300 11

Kyrkoherde

Peter Mourath
Tel: 08-520 389 24
SMS: 076-776 15 72

Komminister

Allan Willny
Tel: 08-520 309 02
SMS: 070-378 84 92

Diakoniassistent

Johan Demarkesse
Tel: 08-520 382 82

Församlingspedagog

Nina Åkerlind
Tel: 08-520 309 82

Organist/informationsansvarig

Katarina Rudéus
Tel: 08-520 382 81
SMS: 076-776 15 73

Kantor

Barna Both
Tel: 08-520 385 18
SMS: 076-776 15 74

Kyrkomusiker

Unni Eriksson
Kontaktuppgifter finns på vår hemsida.

Kyrkvaktmästare

Lisa Permér
Tel: 08-520 309 49

Kyrkokamrer

Johanna Hultman
Tel: 08-520 307 02

Husmor

Ami Ullman
Tel: 08-520 273 66
SMS: 076-776 20 08

Kyrkogårds- och fastighetschef

Lars Faaren
Tel: 08-520 306 76
Mob: 070-262 24 45

Kyrko-/kyrkogårdsvaktmästare

Therése Bender
Tel: 08-520 273 69
Mob: 070-229 11 67

Ekonomiassistent

Annica Kilegård Brissman
Tel: 08-520 305 02
Mob: 076-776 15 75

Kyrkogårdsexpeditionen

Tel: 08-520 306 76

Kyrkorådets ordförande

Kjell Linder
Tel: 08-520 301 65

Kyrkofullmäktiges ordförande

Ulf Söderström
Tel: 08-520 313 38

Begravningsombud

Camilla Elmius
Tel: 073-616 73 09

Besök oss på vår hemsida:
www.osmoro.se
Där hittar du också våra e-postadresser!

plusgiro 10 11 55-0
bankgiro 5662-7912

Swish internationella gruppen:
1233502556
Swish servering:
1233275187

Vi samarbetar med **sensus**

